

Een werd tot een hogere positie geroepen. Hij zag er erg tegen op. Ging toen „Dalmeyeren”. „Al spoedig zeiden de menschen tegen mij: je verandert. Dat was ook zoo; ik gevoelde het. Ik heb het er goed afgebracht op mijn nieuwe post.”

En zoo velen meer.

Nu ben ik door mijn ervaring een vijand geworden van te fel veroordeelen en helpen verdoemen. Toen ik jong hoofdonderwijzertje werd en voor 't eerst in de wijde wereld keek, zat ik al dadelijk midden in den storm. Als leden van „kerk B” keken mijn broeders neer op „die van A” en op de Hervormde menschen, en dan had men ook nog: de wereld. Maar omgekeerd waren wij op onze beurt weer object van uit de hoogte neerzien door — opklimmend — de lui van 't schuurtje, die van de gezelschappen en eindelijk van den profeet en zijn kring. Sedert dien griezels van alle overmatige critiek, die met een kort fel oordeel, het goede overziend, zich contenteert met het constateeren van gebreken.

Zeker, de cursussen stoelden op verkeerden wortel. Toch hadden ze honderden sociaal gered.

Dit laatste stelde mij echter niet tevreden. Daarom ging ik, ook op verzoek van den heer Dalmeyer, naar Prof. Bavinck. Deze wenschte, evenals ik, een andere bewerking van den cursus. En gaf mij den raad, mijn onderzoek naar de practische resultaten nog verder uit te breiden. Wat ik heb gedaan. Met steeds hetzelfde resultaat: de menschen waren, de een meer, de ander minder, blij met de verkregen verbetering in hun toestand.

Kort daarop heb ik Ds. Fernhout opgezocht en heb ik, die mij steeds meer geïnteresseerd voelde bij het veelszins mooie werk — mij werd o.a. verzekerd, dat ook bij reclasseering de cursus goeden dienst had bewezen — Z.Eerw. verzocht, een eigen bewerking te geven van den grondcursus: de Leer der Persoonlijkheid. Hoewel ziende de moeilijkheid van het werk, heeft Ds. Fernhout dien arbeid volbracht voor de Eerste Afdeeling, den grondcursus: de Beginselen van de Leer der Persoonlijkheid. Van de andere afdeelingen is er één grondig herzien onder leiding van Ds. Vonkenberg. De twee overige zijn wat bijgesnoeid, een door mij. Bijgesnoeid, zeg ik, meer niet. Liever had ik dien ook een grondige bewerking, een geheele omwerking zien ondergaan. Maar wie kon dat en wie had daar lust in?